

נשמתא דאורייתא

גיליון 351 • ערב שבת פְּרֻשֶׁת מִשְׁפָּטִים • כ"ו שְׁבֻט תשע"ט

קדוש החומר

מלמעלה עד למטה

אבא/אמא: רק בשבת שעברה עמדנו בבית-הכנסת עם הפנים לספר התורה ושמענו את בעל הקורא נושא את קולו בקריאת 'עשרת הדברות' ב'טעם עליון'. קראנו על התורה שנתנה בקולות ובקרים, על הרטט שאחז בעם ישראל לנכח ההתגלות האלקית.

אולי מתאים שהשבת נקרא על מלאכי השרת? על שבעת הרקיעים? אך לא! השבת אנו קוראים את פְּרֻשֶׁת 'משפטים', המלאה במצוות שבין אדם לחברו, בדינים של אדם שאדם חלילה נזק לחברו, ועוד. למה זה קורה לנו? מדוע התורה מעבירה אותנו בכת-אחת ממצב רוחני נעלה אל מצוות העוסקות בעולם הזה החמרי?

עלה ורד

ילד/ילדה: לפעמים מה שנראה כדבר והפוכו, זה דווקא יוצר שלמות. מה היתה המטרה של מתן-תורה? לבטל את העולם? שנהיה כמו מלאכים?

לא. המטרה היא אמנם להביא קדשה לעולם, אך שהעולם

למה צריך בית גדול?

נוסף לכל היה רבי פינחס גם עשיר גדול, והיה לו בית חומה גדול, ודעתו היתה מקבלת גם בין נכבדי ועסקני שקלוב שהתנגדו לחסידות. הוא אף הפיץ ביניהם בסתר את הלכות תלמוד תורה לאדמו"ר הזקן.

פעם שאל אותו אדמו"ר הזקן: "פינחס, למה לה בית חומה גדול כל כך?"

ענה לו רבי פינחס: "אני בעצמי אינני זקוק כלל לבית גדול כזה, אך זה עוזר לי שדעתי נשמעת בעיר, ואם צריך לעזור ל'מלמד' עני או לדאג לצרכי החסידים בשקלוב זה מועיל". אדמו"ר הזקן נהנה מתשובה זו.

אך חברו הטוב של רבי פינחס - הלוא הוא החסיד רבי שמואל מונקס - מצא לו כבר הזדמנות להביא את חברו העשיר לידי 'בטול' על אף עשרו וכבודו הרב...

© my creative

לזכות החייל בצבאות ה'
זלמן מנחם מענדל שיחי' סגל
לרגל יום הולדתו ט"ז שבט
נדפס ע"י הוריו חיים מאיר ואסנת שיחיו סגל
***
לזכות החייל בצבאות ה'
יוסף שיחי' דהן
לרגל יום הולדתו כ"ה שבט
נדפס ע"י ולזכות הוריו משה ונחמה שיחיו דהן
לשנת הצלחה וברכה בכל המצטרך בגו"ר

✂ _____ ✂

גיליון 351 משפטים

שם התלמיד/ה: _____ משפחה: _____

כיתה: _____ חתימת הורים: _____

אשת רב העירה - הרבנית ריזע - שהיתה גם עשירה מאוד, שמה לב שאדמו"ר הזקן ענה להם על כל השאלות ואלו הם לא הצליחו להשיב אלא רק על שאלה אחת מתוך ארבע שהוא שאל אותם... היא התפעלה מאוד והבטיחה לשלושת חתניה שמי שיסע מביניהם ללמד אצל אדמו"ר הזקן היא תעניק לו את כל רכושה.

רבי פינחס קבל את ההצעה ונסע לשהות שלושה חודשים אצל אדמו"ר הזקן וזכה להתקשר אליו בכל לבו.

כשחזר ובגידו מכתב המאשר כי שקה בליאוזנא אצל אדמו"ר הזקן, נתנה לו חמותו את כל רכושה, והוא נסע שוב לליאוזנא והעניק אותו לאדמו"ר הזקן...

הרבי ברכו בתורה וגדלה, ואכן, רבי פינחס התפרסם עם הזמן כעשיר וכלמדין, והיה בעל מעמד חשוב בעירו ובין החסידים.

מכיוון והתקשרותו לאדמו"ר הזקן והתקרבותו לתורת החסידות הגיעו בזכות חמותו, הוא נקרא בפני החסידים על שמה, רבי פינחס ריזס...

פעם בהתועדות הביא הרבי ספור זה כהוכחה להשפעתן של נשות ישראל על חנוך בני הבית.

ה'חוזר' המתגלגל...

עד מהרה רכש רבי פינחס בקיאות רבה בתורת החסידות, ונחשב לאחד מגדולי ה'משכילים' בחסידות. הוא זכה להיות ה'חוזר' של אדמו"ר הזקן, והיה רושם בדיוק נפלא את מאמרי החסידות ששמע מהרבי. רשימות אלו כנו בשם "מאמרי אדמו"ר הזקן - הנחות הרב פינחס", כי הוא 'הניח' והוריד על הכתב את המאמרים העמיקים והנשגבים.

אך לרבי פינחס היה אתגר גדול, שכן לעתים היה אדמו"ר הזקן מתגלגל על הרצפה מרב דבקות, בעת אמירת המאמר. כיון שרבי פינחס לא רצה להחמיץ אף מלה, הוא היה מתגלגל אחרי הרבי כדי לשמע את המשך המאמר...

אם הוא פספס פעם מלה, הוא היה משאיר מקום ריק ב'הנחה' שלו, להראות שחסר משהו. מספיה זו סמכו החסידים ביותר על הנחותיו של רבי פינחס.

אף אדמו"ר הזקן עצמו היה מבקש לעתים מרבי פינחס לחזור בפניו על המאמר שאמר קדם לכן, ואמר עליו "ומתלמידי יותר מכלם"...

אמונה וחב"ד

אבא/אמא: יפה מאוד! כך היה גם בתהליך גלוי תורת החסידות בעולם. בהתחלה התגלה הבעל-שם-טוב, שהוא ותלמידיו שמו את הדגש על האמונה בה, אותה אמונה תמימה שנמצאת בלבו של כל יהודי. אחר-כך גלה אדמו"ר הזקן את תורת חסידות חב"ד - שכל אחד יוכל להתבונן ולהבין בשכלו, בחכמה בינה ונדעת, את גדלת ה'. כך האמונה חודרת גם לכוחות הפנימיים ולמציאות של האדם.

[אך בסופו של דבר המטרה היא להגיע לאמונה הגבוהה ביותר, מתוך ידיעה שכל מה שאנו מבינים הוא כאין ואפס לעמת גדלותו האמתית של ה'. מתוך ההבנה אנו מגיעים לאמונה ("זה א-לי ואנוהו", ואז, "א-להי אבי וארממנהו").]

הלקח: התכלית והמטרה של מתן-תורה הן לעבד את ה' עם כל הכוחות שלנו, לא רק עם כוח האמונה אלא גם עם השכל, להרגיש כיצד התורה והמצוות מחלחלות לתוך חיי היום-יום שלנו.

(מעובד ע"פ לקו"ש כרך טז, עמ' 242 ואילך)

בדרכי החסידים

ה'חזר' הראשון

שם החסיד: רבי פינחס ריזס

עיר מגורים: שקלוב

תקופה: הדור הראשון והשני לחסידות חב"ד

רבי פינחס ריזס היה בנו של הגאון רבי חנוך העניך שיק, שהיה רב העיירה ורב בית הדין של שקלוב, והיה מתנגד גדול לשיטת החסידות. אז מדוע מכנים אותו בשם "ריזס" ולא בשם משפחתו שיק? או נכון יותר על שם חמותו ולא על שם אביו? ... על שם מעשה שהיה...

מי החתן שיזכה לנסע לרבי?

לאחר חתנתו בקר אדמו"ר הזקן בעיר שקלוב, והשתתף בוכוח עם גאוני ולמדני העיר, שנמנו על המתנגדים לשיטת החסידות.

העם ויגעו ויעמדו מרחק". אחר-כך "ואל משה אמר עלה אל ה'" - ה' נתן לנו את האפשרות להזדכך ולהתקרב אליו מתוך המציאות שלנו.

להאמין ולהבין

ילד/ילדה: זה מזכיר לי פרוש יפה של השל"ה (רבי ישעיהו הלוי הורביץ, מחבר הספר שני לוחות הברית) על הפסוק שאמרו בני-ישראל בשירת הים "זה א-לי ואנוהו, א-להי אבי וארממנהו":

אם אני עובד את ה' רק מתוך התבטלות, מתוך אמונה בה' שעוברת בעם-ישראל מאבא לכן ("א-להי אבי"), אני עדין לא מתחבר לזה עם כל המציאות שלי, עם כל הלב שלי. אבל כשאני גם מתבונן בשכלי בגדלת ה' - איזה עולם נפלא הוא ברא, איזה צבא גדול של מלאכים יש לו, כיצד הוא משגיח על כל דבר בעולם בהשגחה-פרטית וכדומה - אז זה הופך להיות "א-לי" האלקים שלי, שאני עצמי התחברתי עמו. ואז ממשיך הפסוק "ואנוהו" - אני והוא אחד!

אז בהתחלה יש את האמונה וההתבטלות ואחר-כך את ההבנה וההשגחה, כדי שאנחנו נוכל להתחבר עם התורה ומצוות שאנו מקיימים.

אבא/אמא: הבעל-שם-טוב למד אותנו שהפסוק הזה מדבר לכל אדם: "פי תראה חמור שנאף" - כשהאדם מסתכל, מתבונן ורואה שהגוף החמרי שלו מפריע לרוחניות שלו. הנשמה שלו רוצה ללמד כל הזמן תורה ולהתקרב לה, ואלו הגוף "רביץ תחת משאו" - הוא רוצה לאכל, לשתות ולנוח. הוא עלול לומר לעצמו "וחדלת מעזב לו" - אולי כדאי להזניח את הגוף, שלא יהיה בריא ויחזק, ולהשקיע רק בנשמה, רק בתורה ומצוות?

ילד/ילדה: ממשיך הבעל-שם-טוב ואומר: המחשבה הזו היא לא טובה, אלא "עזב תעזב עמו" - צריך לעבד את ה', לא רק עם הנשמה אלא גם עם הגוף. "נפש בריאה בגוף בריא". כשהגוף בריא אפשר ללמד תורה ולקיים מצוות בקלות. כל המטרה של ירידת הנשמה לגוף היא כדי לעבד את ה' לא רק עם הנשמה אלא גם עם הגוף. אנו אוכלים ושותים כדי שיהיה לנו כוח לעבד את ה'. כך גם החמירות מסייעת והופכת לרוחניות.

(מעובד על פי 'היום-יום' כח שבט)

לא יפסיק להיות עולם, אלא שבתוך העולם החמרי תשרה הקדשה. זה קצת מזכיר לי מה שלמדנו במאמר 'באתי לגני' על החבור בין הקדשה לעולם באמצעות 'אתכפיא' ו'אתהפכא'.

אם כן, המטרה היא לא להשאיר במצב של מתן-תורה שבו כל הבריאה עצרה (ו'התבטלה') לרגל המעמד הנשגב, אלא לקחת את אותה תורה ולתרגם אותה לחיי היום-יום שלנו. זו בעצם פרשת 'משפטים' שבאה דוקא אחרי פרשת 'תרו' - גם בחיים הרגילים של היהודי יש לו מצוות שמלוות אותו בכל מצב והוא מתנהג כרצון השם.

בטול ומציאות

אבא/אמא: אבל כדי להגיע לזה, אנחנו צריכים קדם לעצור בתחנה של פרשת 'תרו'. מה נותן ליהודי את הכוח שלא לשקע בחמריות העולם הזה, אלא להצליח לקדש ולזכך את העולם? הגלוי האלקי של מתן-תורה, העצירה וההתבטלות של העולם בפני ה'. אחרי שאנו יודעים שהוא זה הכל והכל זה הוא, יש לנו כוח ללכת ולגלות את זה בתוך העולם. בדברים הקטנים של היום-יום שלנו.

כך גם היה במתן-תורה עצמו - בהתחלה ה' ירד על הר-סיני, הקדשה ירדה לעולם ופעלה חרדה ובטול בעם-ישראל - "וירא

נקודה משיחה

חמור הקדוש

ילד/ילדה: פרשת משפטים עוסקת בדינים רבים שבין אדם לחברו. בין היתר, היא מתארת מצב לא נעים: אדם שמשום-מה לא אוהב אדם אחר. הוא הולך בדרך ורואה את החמור של השני רובץ על הארץ. המשא שהעמיסו עליו היה כבד לו מדי והוא לא מסוגל להמשיך בדרך. רואה זאת אותו אדם וחושב לעצמו: "הרי החמור הזה לא שיק למישהו שאני אוהב... למה אני צריך לעזר לו?". מצנה עליו התורה: עליך לעזור להעמיס את הסחורה על גב החמור. הוא לא צריך לסבל שאתה לא אוהב את הבעלים שלו...